# nota

**TER BESLUITVORMING**

Aan: MOCW

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

**Media en Creatieve Industrie**

**Van**

Persoonsgegeven

**Datum**
18 mei 2026

**Referentie**
63853776

**Bijlagen**
1

**Intern OCW afgestemd**
EenK, MenC, NA, WJZ

Beleidsreactie omgang met koloniale archieven

## Aanleiding

In 2022 vroeg OCW de Raad voor Cultuur advies over de omgang met koloniale archieven en documentaire collecties, als aanvulling op het advies van de Commissie Koloniale Collecties. In maart 2024 bracht de raad het advies *Omgaan met gedeelde bronnen van het koloniale verleden* uit. Hierop heeft de directie M&C een beleidsreactie uitgewerkt, waarvan een concept op 26 maart jl. met u besproken is.

Datzelfde concept was vervolgens onderwerp van zowel de laatste afstemming als een uitvoeringstoets door het Nationaal Archief. Beide hebben nog tot enkele aanscherpingen geleid, die in het onderdeel 'Kernpunten' van deze nota worden toegelicht.

## Geadviseerd besluit

- Instemmen met deze aangescherpte versie van de beleidsreactie, met toevoeging van een verduidelijkte reikwijdte van de inventarisatie en een oproep aan andere (publieke) eigenaren.
- Ondertekenen van de brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

## Kernpunten

- In de kern is de lijn van de beleidsreactie hetzelfde als het aan u voorgelegde concept van maart. U onderschrijft de uitgangspunten in het advies en neemt de belangrijkste aanbevelingen van de Raad over. Ook geeft u de volgende acties aan: een eerste inventarisatie van de herkomst van koloniale rijksarchieven, het instellen van een onafhankelijke commissie voor het beoordelen van restitutieverzoeken en het blijven ondersteunen van digitaliseringstrajecten van koloniale rijksarchieven.
- De uitvoeringstoets door het Nationaal Archief maakt op hoofdlijnen duidelijk dat de organisatie voldoende toegerust is voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de beleidsreactie. Het Nationaal Archief had onvoldoende tijd om ook de Regionaal Historische Centra te bevragen. Hun veronderstelling is dat deze conclusie ook voor de RHC's geldt, te meer vanwege het beperktere aantal koloniale rijksarchieven bij de RHC's.
- De uitvoeringstoets en de laatste afstemming hebben geleid tot een aantal (verduidelijkende) aanvullingen in de beleidsreactie:

- Verduidelijking van de reikwijdte van de inventarisatie en van het gegeven dat een latere, nog uitgebreidere inventarisatie waar nodig mogelijk is.
- De beleidsreactie spitst zich bewust toe op de rijksarchieven, aangezien deze op basis van de Archiefwet 1995 onder uw verantwoordelijkheid als minister van OCW vallen. Naar aanleiding van de laatste afstemming is de tekst aangevuld met een oproep aan andere (publieke) eigenaren van archieven en documentaire collecties om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid stappen te zetten, ook wat betreft de mogelijke teruggave (van delen) hiervan.
- Toevoeging dat bij de behandeling van teruggaveverzoeken ook middelen worden voorzien voor herkomstonderzoek door de rijksarchiefbeheerder.
- Toevoeging dat het aantal relevante rijksarchieven als het aantal restitutieverzoeken moeilijk in te schatten is en dat daarom na de afhandeling van de eerste twee reeds ontvangen restitutieverzoeken gemonitord wordt in hoeverre deze beleidsreactie binnen de beschikbaar gestelde middelen uitvoerbaar is voor de rijksarchiefbeheerder. Daarbij worden ook de Regionaal Historische Centra betrokken.

## Toelichting

- **Politieke context**
  De minister-president heeft bij zijn bezoek aan Caribisch deel van het Koninkrijk van 8 tot 14 mei benadrukt dat het kabinet hecht aan een goede en sterke samenwerking binnen het Koninkrijk, op gelijkwaardige voet.

- **Krachtenveld**
  De betrokken landen en Caribisch Nederland hechten veel belang aan dit onderwerp. Zij worden geattendeerd op deze beleidsreactie. Curaçao en Indonesië hebben elk reeds een restitutieverzoek ingediend. In de reactie op beide verzoeken is aangegeven dat ze in samenhang met deze beleidsreactie zullen worden behandeld.

- **Budget**
  In 2026 is voor de opstartfase een bedrag van € 200.000 beschikbaar, vanaf 2027 structureel een budget van € 500.000 per jaar. Dit wordt ook vermeld en verder toegelicht in de financiële paragraaf van het beleidskader.

- **Uitvoering**
  De concept beleidsreactie was onderwerp van een uitvoeringstoets door het Nationaal Archief (zie ook het onderdeel ‘Kernpunten’).

## Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.